

Stig Wolfsgruber Sandholdt
Ørslevvej 28
6230 Rødekro

Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 09-12-2020
Sagsnr.: 20/32369

Kontakt: Helle Lund Daabeck
Direkte tlf.: 73 76 63 31
E-mail: hlda@aabenraa.dk

Tilsynsrapport for miljøtilsyn

Oplysninger om virksomheden

Navn	Stig Wolfsgruber Sandholdt
Anlæggets adresse:	Ørslevvej 28, 6230 Rødekro
Telefonnummer:	74669737 / 26455413
Mailadresse	stigogsarah@outlook.dk
CVR nr.	25226690
P nr.	-

Tilsynsoplysninger

Tilsynstype:	landbrug, basis
Tilsynsdato:	28. oktober 2020
Husdyrbrugets repræsentant:	Stig Sandholdt
Tilsynsførende:	Helle Daabeck

Konklusion på tilsynet

Levering af dybstrøelse til biogas:

På tilsynsdagen oplyste du, at dybstrøelsen fra svinestaldene leveres til Michael Sangild, og køres til den nord-vestlige del af svinestalden, hvor der er placeret en container på beton. Containeren er fra Tågholm Biogas APS, hvor du leverer din dybstrøelse fra grisene. Det henstilles til, at du sender dokumentation for den leverede dybstrøelse til biogas/Michael Sangild. Dokumentationen skal sendes på mail: hlda@aabenraa.dk, **inden den 4. januar 2020**, hvorefter Kommunen vil følge op på forholdet.

Gødningshåndtering af dybstrøelsen

På tilsynsdagen drøftede vi din gødningshåndtering. Du oplyste, at dybstrøelsen ligger i stalde- ne ca. 1 mdr. og at alt dybstrøelsen leveres Tågholm Biogas.

Markstak

På tilsynsdagen, var der en markstak som var placeret nord-øst for staldbygningerne. Det henstilles til, at markstakken overdækkes inden 7 dage fra d.d. hvorefter Kommunen vil følge op på forholdet. Bilag 1.

Afbrænding af affald:

På tilsynsdagen kunne det konstateres, at papir, pap, glas, metal, plast og træ bliver brændt af nord for driftsbygningerne på ejendommen Ørslevvej 28. (Bilag 1: Kommunens kortbilag). Det henstilles til, at afbrænding af forbrændingseget affald kun er tilladt på et dertil godkendt anlæg. Det er derfor ikke tilladt, at afbrænde beskidt plastik, pap, papir eller andre former for brændbart affald eller lignende på ejendommen. Henstillingen skal være efterkommet d.d. Resterne fra afbrændingen skal køres til en genbrugsplads som deponi **inden d. 4. januar 2021**, hvorefter Kommunen vil følge op på henstillingen.

Miljøledelse:

På tilsynsdagen drøftede vi miljøledelse i forbindelse med dit IE-brug, som skal implementeres i februar 2021. Du fik udleveret Miljøstyrelsens vejledning i brug af system for miljøledelse for husdyr. Vi drøftede også Microting A/S, som er et system til at indsamle dokumentation, og et IT løsningssystem til indberetning. Det er en mobil og webbaseret løsning, som gør det let at dele dokumentation med myndighederne.

Har du kommentarer til eller er du uenig i konklusionen på tilsynet eller indholdet af rapporten, bedes du kontakte den tilsynsførende snarest muligt.

Tilladte dyrehold i henhold til husdyrbrugets miljøgodkendelse 2012

Dyretype	Vægt/alder/ydelse		Staldsystem	Antal dyr	Antal DE
Moderfår med lam			Udegående	400	57,14
Slagtesvin	Indgangsvægt: 32,0	Afgangsvægt: 107,0	Drænet gulv + spalter (33/67)	1.700	43,59
Smågrise	Fravænningsvægt: 7,4	Afgangsvægt: 32,0	Dybstrøelse	498	2,37
Smågrise	Fravænningsvægt: 7,4	Afgangsvægt: 32,0	Toklimast., delvis spaltegulv	38.502	183,62
Årssøer HUSK 2 linier	Antal fravænnede 30,0	Fravænningsvægt 7,4	Fare st., kassesti, delvis sp.	1.300	89,09
Årssøer HUSK 2 linier	Antal fravænnede 30,0	Fravænningsvægt 7,4	Løbe-/drægt.st., delvis spalte	813	130,00
Årssøer HUSK 2 linier	Antal fravænnede 30,0	Fravænningsvægt 7,4	Løbe-/drægt.st., Dybstr+spalte	483	77,23
Årssøer HUSK 2 linier	Antal fravænnede 30,0	Fravænningsvægt 7,4	Løbe-/drægt.st., fast gulv	4	0,64

Bemærkninger: Ingen

Registreret ved tilsyn i henhold til gødningsregnskab 2018-2019

Dyretype	Vægt/alder/ydelse		Staldsystem	Antal dyr	Antal DE
Moderfår med lam	-	-	Udegående	25	-
Slagtesvin	Indgangs- vægt: 25 kg	Afgangs- vægt: 100 kg	Drænet gulv + spalter (33/67)	1000	-
Smågrise	Fravæ- nings- vægt: 7,0	Afgangs- vægt: 25	Toklimast., delvis spaltegulv	38.558	-
Årssøer HUSK 2 linier	Antal fravæn- nede 30,6	Fravæn- ningsvægt 7,0	Fare st., kasse- sti, fuldspalte	1.300	-
Årssøer HUSK 2 linier	Antal fravæn- nede 30,6	Fravæn- ningsvægt 7,0	Løbe-/drægt.st., delvis spalte	850	150,90
Årssøer HUSK 2 linier	Antal fravæn- nede 30,6	Fravæn- ningsvægt 7,0	Løbe-/drægt.st., Dybstr+spalte	450	71,48

Bemærkninger: Ingen

Driftsbygninger

Er ulovlige driftsbygninger konstateret?	Nej
--	-----

Gødningsopbevaringsanlæg

Type	Rumfang	Byggedato	Sidste kontroldato	Interval
Gyllebeholder	380	01-01-1970	15-08-2015	5 år
Gyllebeholder	4.000	01-01-2005	15-08-2015	10 år
Gyllebeholder	5.000	01-01-2020	-	10 år

Gyllebeholdere og andre beholdere over 100 m³ til husdyrgødning og ensilagesaft er underlagt beholderkontrolsbekendtgørelsen og skal kontrolleres hvert 5. eller 10. år alt afhængig af afstanden til vandløb og søer.

Beholdere, der er taget ud af drift, kan anmeldes til kommunen ved at udfylde blanketten i nedenstående link:

<https://www.aabenraa.dk/erhverv/erhverv-paa-landet/landbrug/gyllebeholder/>

Tjekliste til gyllebeholdere på begge

Er intervallet for beholderkontrol overholdt?	Ja
Er gyllealarm påkrævet?	Ja, for den 380 m ³
Er jordbarriere påkrævet?	Nej
Er kapacitetskravet opfyldt? Hvis nej, foreligger der så skriftlige aftaler?	Ja, til ca. 10 mdr.
Er der etableret flydelag, og føres der logbog på flydelaget?	Ja
Er der monteret dykket indløb, og er det intakt?	Ja
Er der monteret fast pumperør? Svinges pumperøret tilbage efter brug og låst fast over beholderen?	Nej
Anvendes elpumpe eller traktorpumpe?	Begge dele
Overvåges pumpning manuelt eller med timer?	Manuelt
Er der beplantning op ad beholderen?	Ja

Bemærkninger: Maskinstationen tømmer gyllebeholderen med eget tømningssudstyr. Kapacitet og gyllealarm.

Møddingspladser

Er der fast bund og er den uden revner?	-
Er der mur eller randzone på alle sider?	-
Er der afløb ved alle randzoner?	-
Kan der løbe møddingssaft ud af pladsen?	-
Kan der løbe regnvand ind på pladsen?	-
Er afløbene tilstoppede?	-
Hvor ledes møddingssaften til?	-
Er møddingsstakken overdækket?	-

Bemærkninger: Møddingspladsen på 15 x 30 m er endnu ikke blevet etableret.

Markmødding/kompost

Er den faste gødning komposteret i 3 måneder på fast bund før udlægning i markstak?	Nej
Er stakken overdækket?	Nej
Roterer placeringen af markstakken og er afstandskrav opfyldt?	Nej
Bemærkninger: På tilsynsdagen var der placeret en markstak nord-øst for staldbygningerne. Se henstillingen under konklusion.	

Fast husdyrgødning skal kompostere på fast bund i mindst 3 måneder, før det må lægges i markstak. Det kan fx foregå i stalden eller på møddingsplads.

Afstandskrav for markmødding/kompost:

- 25 m til enkelt vandboring
- 50 m til fælles vandboring
- 15 m til vandløb (også dræn) og søer
- 15 m til offentlig vej og privat fællesvej
- 30 m til naboskel
- 25 m til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 m til beboelse på samme ejendom

Der skal gå fem år med afgrøder mellem, at markstakke med kompost placeres samme sted.

Erhvervsaffald - genbrug og genanvendelse

Hvilke affaldstyper forekommer der?	Hvordan håndteres de?
Pap, papir og plastik	Sejer
Jern og gammel inventar	Opbevares i gammel container, inden det køres til Agerskov.
Bemærkninger: På tilsynsdagen kunne det konstateres, at papir, pap, plastik og dåser blev afbrændt. Se under konklusion.	

Der er krav om udsortering og genanvendelse af f.eks. PVC, papir, pap, glas, metal, plast og træ hvis der på landbruget forekommer en væsentlig mængde heraf. Batterier og andet farligt affald skal altid udsorteres.

Forbrænding med energiudnyttelse

Er der tilknyttet en containeraftale til bedriften?	800 l container fra Sejer.
---	----------------------------

Hvis der kommer dagsrenovationslignende affald i containeren skal affaldet bortskaffes hver 14. dag.

Grundejere kan få tilladelse til afbrænding af haveaffald, levende hegn og lign i landzone i perioden 1. december til 1. marts. Tilladelsen kan indhentes ved at kontakte Aabenraa Kommune.

Farligt affald

Hvilke affaldstyper forekommer der?	Hvordan håndteres de?
Mekanisk affald såsom spildolie, oliefiltre og batterier?	Service, værksted. (Frank Vestergaard)
Medicinsk affald såsom medicinrester, kanyler og lign.?	Sejer
Lyskilder såsom lysstofrør?	Elektriker
Kemisk affald i form af sprøjtemidler og lignende potentielle skadelige stoffer?	Intet, jorden er lejet ud.
Andet?	-
Bemærkninger: Ingen	

OBS:

- De forskellige typer farligt affald må ikke sammenblandes.
- Nedrivning af bygninger skal anmeldes til Aabenraa Kommune.
- Du kan læse mere om affald på Aabenraa Kommunes og Arwos hjemmesider: www.aabenraa.dk og www.arwos.dk

Døde dyr

Er pladsen til døde dyr hævet over terræn og med mulighed for overdækning?	Ja
Hvor er pladsen?	Syd for ejendommen som beskrevet i miljøgodkendelsen.

Skadedyr

Foretages der bekæmpelse af skadedyr?	Ja, Ewers: Rotter, spray fluegift.
---------------------------------------	------------------------------------

Til orientering har du pligt til at anmelde rotter hvis du ser en på din ejendom. Du bedes anmelde det på vores hjemmeside www.aabenraa.dk.

Ajourføring af BBR

Årgang	Indhold	Størrelse	Placeret på fast bund?	Sløjfet
2003	Mineralske olieprodukter (Olietankbekendtgørelsens §6, stk. 1 nr. 13)	-	Indendørs	-
1975	Fyringsgasolie	-	Nedgravet	-
2001	Mineralske olieprodukter (Olietankbekendtgørelsens §6, stk. 1 nr. 13)	-	Indendørs	-

Stemmer BBR overens med de faktiske forhold?	Er ikke kontrolleret.
--	-----------------------

For at se BBR-status på din ejendom, kan du besøge <https://kort.bbr.dk> og fremsøge adressen.

Olietanke kan ajourføres via selvbetjening på <https://www.aabenraa.dk/borger/natur-og-miljoe/miljoe/olietanke/aendring-af-olietanke>.

Oplysninger om olietankes lovlige alder kan findes på: <https://www.aabenraa.dk/erhverv/energi-og-miljoe/olietanke>.

Vilkår i miljøgodkendelsen

Er der fastsat vilkår om miljøteknologier?	Ja
Er teknologierne installeret?	Ja
Er teknologivilkårene overholdt?	Delvist
Er vilkår om el- og vandforbrug overholdt?	Ja
Er fodervilkår overholdt?	Ja
Er øvrige vilkår overholdt?	Nej

Bemærkninger: Opbevaring/behandling af husdyrgødning. Se under konklusion.

Jf. miljøgodkendelse fra 2012, er der valgt følgende:

Management

1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:

2. Foder

3. Staldindretning

4. Forbrug af vand og energi

5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning

6. Udbringning af husdyrgødning

Konstateret jordforurening

Er der konstateret V1 eller V2 jordforurening på ejendommens arealer?	Ja, syd for ejendommen.
---	-------------------------

Spildevand

Er der meddelt spildevandstilladelse til driften?	Nej
Er vilkår overholdt?	-

Konklusion på egenkontrol

Var husdyrbrugets egenkontrol tilfredsstillende?	OK: Fytase til smågrise.
--	--------------------------

Venlig hilsen
Helle Lund Daabeck
Miljøsagsbehandler

Bilag

Baggrund for tilsynet

Aabenraa Kommune, Team Miljø, har udført tilsyn på dit landbrug i henhold til husdyrbrugsloven. Baggrunden for tilsynet er kommunens forpligtigelse til, at føre tilsyn med, at landbruget overholder husdyrbrugsloven i den daglige drift i forhold til lovens bestemmelser.

IE-brug

Stipladsgrænserne for IE-brug er som nedenstående. Overskrides nedenstående stipladsgrænser uden godkendelse er det i strid med EU-regler.

- Flere end 750 stipladser til søer
- Flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg)
- Flere end 40.000 stipladser til fjerkræ

Hjemler

Virksomheden er omfattet af følgende reguleringsgrundlag:

- Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 om miljøbeskyttelse.
- Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.
- Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.
- Bekendtgørelse nr. 1322 af 14. december 2012 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft.
- Bekendtgørelse nr. 1475 af 12. december 2017 om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1536 af 9. december 2019 om miljøtilsyn.
- Vilkår stillet i husdyrbrugets miljøgodkendelse.
- Aabenraa Kommunes regulativ for erhvervsaffald:
<https://www.aabenraa.dk/media/623514/regulativ-for-erhvervsaffald.pdf>
- Desuden skal dit landbrug overholde gældende love, bekendtgørelser m.v. udstedt af Fødevarestyrelsen.
- Desuden skal dit landbrug overholde gældende regler i bygge- og brandlovgivningen.

Brugerbetaling

Virksomheden er omfattet brugerbetaling, hvilket betyder at der opkræves gebyr for tilsynet, samt forberedelse, afrapportering og evt. opfølgning. Gebyret fastsættes af Miljøstyrelsen, og opkræves én gang årligt i november, for perioden 1. november det foregående år til 31. oktober det følgende år. Bemærk at gebyr for tilsyn, der er foretaget hen over skæringsdagen, kan blive faktureret ad to omgange.

Offentliggørelse

Efter ethvert fysisk tilsyn skal der ifølge miljøtilsynsbekendtgørelsen udarbejdes en rapport der beskriver om virksomheden overholder de love, regler og afgørelser, der var genstand for tilsynet.

Af rapporten, skal der som minimum ske offentliggørelse af følgende oplysninger:

1. Baggrunden for tilsynet.
2. Navn, adresse og cvr-nummer.
3. Typen af husdyrbrug.
4. Dato for tilsynets udførelse.
5. Hvad der er ført tilsyn med.
6. Om der er konstateret jordforurening.
7. Om der er meddelt forbud, påbud eller indskærpelser.
8. Konklusion på virksomhedens seneste indberetninger om egenkontrol, herunder om indberetningen har givet tilsynsmyndigheden anledning til at udstede påbud, forbud eller indskærpelser.

Offentliggørelse af ovennævnte oplysninger vil ske på DMA (<https://dma.mst.dk/>) senest 4 måneder efter tilsynets udførelse. Offentliggørelse sker i overensstemmelse med de begrænsninger der følger af offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om agtindsigt i miljøoplysninger.

Gødningshåndtering af dybstrøelsen

Husdyrgødningsbaseret kompost og forarbejdet husdyrgødning i markstak

§ 13, stk. 2

Byggeblad "Opbevaring af fiberfraktion i overdækket markstak" er blevet indarbejdet i bekendtgørelsen. Byggebladet vil derfor blive ophævet den 1. august 2020. Brugere af byggebladene får herved et år til at indrette sig efter de evt. ændrede krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Husdyrgødningsbaseret kompost må opbevares i marken, hvis tørstofprocenten er 30 pct. eller derover.

Dybstrøelse vurderes normalt kompostlignende, hvis det har henligget i en stald i 3-4 måneder i gennemsnit, dog 1-2 måneder for fjerkrægødning, jf. definitionen af husdyrgødningsbaseret kompost i bekendtgørelsens § 4, som er beskrevet i vejledningens afsnit til husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 2. En undtagelse er dybstrøelse fra svinestalde uden separat gødeareal. Svin fordeler ikke gødningen naturligt over hele måtten, som f.eks. kvæg gør det, men gøder i stedet i afgrænsede områder. Der er derfor risiko for, at gødningsmåtten bliver uhomogen. For at modvirke risikoen for udvaskning fra markstakke fra sådanne stalde, skal der udlægges betydelige mængder halm på jorden under markstakken, f.eks. et lag svarende til et stempelslag af en bigballe. I svinestalde med separat gødeareal afsættes en meget stor del af gødningen her, og dybstrøelsen i lejearealet bliver mere homogen og tør. Den kompostlignende gødning fra lejearealet kan dermed umiddelbart opbevares i markstak, mens gødningen fra det separate gødeareal ikke kan opbevares i markstak. Gødningsmåtten under kalve- og svinehytter kan ligesom kompostlignende dybstrøelse opbevares i markstak, hvis det lever op til de førnævnte krav til tørstofprocent og komposterings-tid. Hvis dybstrøelsen ønskes opbevaret i markstak, bør der - inden der indsættes dyr i stalden - udlægges et tykt lag halm, der kan absorbere gødning og urin og dermed sikre omsætningen. En velfungerede og homogen måtte sikres ved, at der jævnlige, gerne dagligt, tilføres strøelse. Strøelsen skal fordeles i stalden, boksen eller stien, og særligt områder, hvor måtten er belastet med meget trafik eller afsætning af gødning, skal tilføres ekstra strøelse. Det er ikke tilladt at opbevare bundfald fra gyllebeholdere i markstak.

Forarbejdet husdyrgødning må opbevares i markstak, hvis tørstofprocenten er på 26 eller derover. Markstakken skal placeres efter reglerne i § 15. Forarbejdet husdyrgødning skal overdækkes med et tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udlægningen, jf. § 16, stk. 1.

Forarbejdet husdyrgødning er defineret i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 4, som produkter fra et forarbejdningsanlæg, dog ikke afgasset biomasse, der ikke efter forarbejdningsanlæggets behandling forarbejdes yderligere.

Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 13 Stk. 2. "Oplag af husdyrgødningsbaseret kompost med en tørstofprocent på 30 eller derover og forarbejdet husdyrgødning med en tørstofprocent på 26 eller derover må dog også oplagres i marken (markstakke) efter reglerne i § 15.". Det vil sige, at dybstrøelsen skal ligge minimum 3-4 mdr. i stalden før den har gennemgået den lovpligtige kompostering så tørstofprocenten er på de 30 %.

Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 16, om møddinger, jf. § 13, stk. 1, nr. 1, markmøddinger, jf. § 13, stk. 3, og oplag af husdyrgødningsbaseret kompost eller forarbejdet husdyrgødning, jf. § 13, stk. 2, skal overdækkes med et tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udlægning, jf. dog stk. 2 og 3.